

9A:3

Bostadsfastighets behov av anordning för renvattenförsörjning har bedömts med större fördel kunna tillgodoses genom en enskild vattentäkt på fastigheten än genom anslutning till kommunens allmänna renvattenanläggning. Fastighetens ägare har därför förklarats icke vara skyldig att betala avgifter till den allmänna anläggningen.

E.M. ägde stadsägan i Täby kommun. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning och omfattas av en år 1949 fastställd byggnadsplan. Den har en yta om 1 811 m² och är bebyggd med en enfamiljsvilla.

År 1959 anlade kommunen ledningar för renvatten och spillvattenavlopp i det område där fastigheten ligger. Samma år träffades mellan kommunen och fastighetens dåvarande ägare avtal om anslutning av fastigheten till kommunens avloppsanläggning. Någon anslutning till renvattennätet skedde inte.

På fastigheten finns en enskild anordning för renvattenförsörjning. Anordningen utgörs av en i berg borrarad, 40-50 m djup brunn som anlagts omkring år 1939. Brunnen är efter om- och tillbyggnad av bostadshuset år 1971 belägen i byggnadens källare. Vattnet stiger med självtryck till brunnens överkant. För att förhindra översvämning är brunnens mynning tillsluten och dessutom inbyggd i en betongbehållare med en rymd om ungefär en m³. Genom en skimpulspump avbördas vatten från brunnen automatiskt om vattenförbrukningen på fastigheten inte motsvarar tillflödet i brunnen. Inom fastigheten distribueras vattnet av en pump via en hydrofor som rymmer 300 liter. Vattnet renas i ett automatiskt reningsaggregat innehållande ett järnfilter och ett mjukgöringsfilter. Pumpen med motor samt hydroforen och reningsaggregatet installerades år 1968.

I april 1974 underrättade kommunen E.M. om läget på upprättad förbindelsepunkt för vatten och påförde henne därefter anläggningsavgift för anslutning av fastigheten till kommunens renvattenanläggning med 10 147 kr.

Under påstående att fastighetens behov av vattenförsörjning med större fördel tillgodoses genom den befintliga vattenanordningen än genom den allmänna va-anläggningen yrkade E.M. fastställt att hon inte var skyldig att betala avgiften.

Kommunen bestred yrkandet under påstående att det inte var till större fördel för fastigheten att använda den egna vattenanordningen.

Till utveckling av sin talan anförde E.M: Vattentillgången i brunnen är mer än tillräcklig för att tillgodose fastighetens behov. Kvaliteten på vattnet är bättre än på det vatten som kommunen tillhandahåller. Brunnsvattnet innehåller i motsats till kommunens vatten fluor i tillräcklig mängd för att hennes barn skall slippa äta de fluorbatter som i annat fall vore nödvändiga för tandhålsvården. Kommunens vatten är klorerat medan vattnet i brunnen är fritt från klor vilket är en fördel, när vattnet används för bevattningsändamål. Kostnaderna för renvattnet på fastigheten inskränker sig till högst 300 kr per år för elektricitet och kristallsalt till reningsaggregatet. Vattenförbrukningen uppgår till ungefär

1 000 m³ per år. Minst 400 m³ åtgår till bevattning. På fastigheten finns en inte helt färdigställd inomhuspool som rymmer ungefär 60 m³. Poolen beräknas kräva ett par hundra m³ vatten om året. Kostnaderna per m³ förbrukat vatten är således mycket låga med den nuvarande anordningen. Om kommunens vattenanläggning används utgår en brukningsavgift på för närvarande 1 kr 30 öre per m³ vatten. Avgiften kommer troligen att höjas inom kort. Förutom anläggningsavgiften uppkommer kostnader för anslutningsledning och vissa ändringar i fastighetens va-installation om ungefär 5 000 kr vid anslutning till kommunens vattenanläggning. Från ekonomisk synpunkt är det till väsentlig fördel för fastigheten att vattenbehovet tillgodoses genom den egna anordningen framför att ansluta till kommunens anläggning. Vid anslutning till kommunens anläggning blir den egna vattenanordningen, som kostat mer än 20 000 kr att utföra, onyttig.

Kommunen vitsordade riktigheten i E.M:s uppgifter om vattentillgången i brunnen, förekomsten av klor i kommunens vatten samt kostnaderna för utförandet av vattenanordningen och för anslutning till kommunens vattenanläggning. Kommunen anförde vidare: Kommunens vatten är av lika god beskaffenhet som brunnsvattnet. Visserligen saknas fluor i kommunens vatten. Det är dock omstritt vilket värde fluor har för tandhälsovården. Även om brunnsvattnet nu är av god kvalitet föreligger risk för förorening i vattnet. Eftersom vattnet tillförs brunnen med självtryck härrör det från någon vattensamling som ligger högre än brunnen. Sannolikt kommer vattnet genom sprickor i berget eller genom lösa bergarter från ett högre beläget område ungefär 200 m från fastigheten. Området är bebyggt med ett antal villor, en tennishall, ett byggvaruupplag och ett kommunalt lager med reparationslokaler. Dessutom finns i området en obebyggd industritomt. Det är risk för att vattnet i brunnen förorenas av t ex oljespill i bebyggelseområdet. Risken är dock inte större än i andra liknande områden. Den uppgivna årliga kostnaden om högst 300 kr för fastighetens vattenanordning innefattar inte avskrivningar och räntekostnader. Med en antagen avskrivningstid om 50 år på brunnen, 10 år på motor, pump, hydrofor, rör och vattenreningsaggregat samt 15 år på den till anordningen hörande inbyggnaden bör årskostnaden ökas med dels avskrivningar om 1 400 kr dels räntor till samma belopp. Beträffande avgifterna för brukande av kommunens va-anläggning är det riktigt att förslag väckts om att höja brukningsavgiften per m³ förbrukat vatten med 50 öre varav 30 öre för renvatten och 20 öre för avlopp. Det förefaller som om 1 000 m³ per år är en högt beräknad vattenförbrukning. Enligt kommunens uppfattning varierar vattenåtgången per person och år mellan 79 och 82 m³. E.M:s fastighet bebos av fem personer. Tomtytan är inte extremt stor jämfört med andra fastigheter i kommunen. Väsentligt högre vattenmängder än normalt bör inte åtgå för bevattning. Vid en antagen vattenförbrukning om 400 m³ per år är det billigare för E.M. att använda kommunens vatten. Från bekvämlighetssynpunkt är det fördelaktigare att använda kommunens vatten. Den egna anordningen fordrar viss tillsyn såsom smörjning och byte av filter.

E.M. genmälde: Risken för förorening i brunnsvattnet är inte större än risken för förorening i kommunens

vatten. Man behöver inte räkna med några avskrivningar på vattenanordningen. Den finns redan på fastigheten och tillhör byggnaden. Borrhålet förslits inte alls. Pumpen arbetar endast cirka en halv timme per dag och slits således inte mycket. Övriga delar av vattenanordningen slits endast obetydligt. Det är lika bekvämt att använda den egna vattenanordningen som att bruka kommunens vattenanläggning. Någon tillsyn av anordningen utöver byte av kristallsalt i filtret erfordras inte. Reningsaggregatet är automatiskt. Det tar inte mer än en timme om året att sköta anordningen.

Va-nämnden yttrade:

Enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (VAL) är ägare av fastighet inom verksamhetsområdet för allmän va-anläggning skyldig att betala avgifter till anläggningens huvudman om fastigheten behöver anordningar för vattenförsörjning och avlopp samt behovet inte kan med större fördel tillgodoses på annat sätt än genom anläggningen (9 §).

I målet är ostridigt att E.M:s fastighet behöver anordningar för vattenförsörjning. Vidare är ostridigt att den på fastigheten befintliga brunnen ger vatten i tillräcklig mängd för att tillgodose fastighetens behov och att detta vatten i vart fall är av lika god kvalitet som det kommunen tillhandahåller. Utredningen ger inte stöd för att sådana risker för störningar i vattentillflödet till brunnen eller förorening av den samma för närvarande föreligger att det på grund därav kan anses vara till fördel för fastigheten att bruka den allmänna va-anläggningen för vattenförsörjning.

De fördelar som från bekvämlighetssynpunkt kan stå att vinna vid en anslutning till den allmänna anläggningens vattennät får med hänsyn till E.M:s icke vederlagda uppgifter om den enskilda anordningens ringa behov av tillsyn och skötsel bedömas vara så obetydliga att de i förevarande sammanhang kan lämnas obeaktade.

I huvudsak oberoende av vilken vattenförbrukning som förekommer uppgår kostnaderna för fastighetens vattenförsörjning med nuvarande anordning till högst 300 kr per år, utgörande driftskostnader, samt därutöver kapitaltjänstkostnader. Den besparing av kostnaderna för anordningen som E.M. kan erhålla om fastighetens behov av vatten fortsättningsvis skall tillgodoses genom den allmänna anläggningen inskränker sig till nämnda driftskostnader jämte den del av kapitaltjänstkostnaderna som motsvarar vad som rimligen bör avsättas för anordningens framtida förnyelse. Sistnämnda kostnad bör med, hänsyn till anordningens beskaffenhet beräknas till ett avsevärt lägre belopp än av kommuner hävdade 1 400 kr per år. De kostnader som är förenade med fastighetens vattenförsörjning genom den allmänna anläggningen uppgår för närvarande till - förutom en engångskostnad om i vart fall ca 11 342 kr - 1 kr 30 öre per m³ förbrukat vatten. Övervägande sannolikhet talar för att vattenförbrukningen på E.M:s fastighet betydligt överstiger den förbrukning som genomsnittligt förekommer på liknande fastigheter i kommunen där avgift erläggs i proportion till vattenåtgången. Vid denna kostnadsjämförelse finner Va-nämnden

att fastighetens behov av vattenförsörjning från ekonomisk synpunkt med större fördel kan tillgodoses genom den befintliga vattenanordningen än genom den allmänna anläggningen. På grund härav och då övriga omständigheter inte föranleder annat bedömande finner Va-nämnden att E.M. inte under nuvarande förhållanden kan åläggas att för fastigheten betala avgifter till kommunen såvitt gäller renvattenförsörjning. E.M. yrkande skall därför bifallas.

Va-nämnden fastställde att E.M. inte var skyldig att betala den henne påförda anläggningsavgiften för vattenförsörjning.

Beslut: 1976-02-10, BVA 6

Mål nr: VA 130/74